

Ryszard Boguwolski, Gerard Wilke

Gruczno, pow. Świecie. Stanowisko 1,
2

Informator Archeologiczny : badania 2, 240-241

1968

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

GRUCZNO, pow. Świecie
Stanowisko 1, 2

Muzeum w Grudziądzu i Katedra
Archeologii Polski Uniwersytetu
im. Mikołaja Kopernika w Toruniu.

Badania prowadzili: mgr Ryszard Boguwołski i mgr Gerard Wilke. Finansowali: WKZ w Bydgoszczy, Muzeum w Grudziądzu i PRN w Świeciu. Wczesnośredniowieczne cmentarzyska /IX-X w., XIII-XIV w./, osada /IX-X w./ i grodzisko /IX-XI w./.

Stanowisko 1

W 1967 roku zakończono ratownicze prace wykopaliskowe na cmentarzysku wczesnośredniowiecznym w Grucznie, datowanym na XII-XIII wiek, osiągając wyraźnie jego krańcowe partie. Pod pochówkami eskieletowymi odkryto również 39 jam osadniczych należących do egzystującej tutaj w IX-X wieku osady otwartej. Zamierzeniem tego-rocznych badań było odsłonięcie dalszych części tej osady. W założonych dwóch wykopach /ar 109, ów.C, ar 129, ów.A/o wymiarach 4,5 x 4,5 m. pod warstwą kulturową /w-wa II/ natrafiono na półziemiankę, zawierającą w dwóch poziomach resztki dużych palenisk, oraz ślady pionowo wkopanych szupków.

Odsłonięte dwa poziomy osadnicze dostarczyły obok kilku innych sabytków dużo materiału ceramicznego, w świetle którego półziemiankę datować można na IX-X wiek, zaś warstwę II na okres XII-XIII wieku.

Stanowisko 2

W związku z dalszą realizacją planu badań nad wczesnośredniowiecznym osadnictwem międzyrzeczy Gwdy i Wisły przeprowadzono wstępne prace wykopaliskowe na grodzisku w Grucznie.

Wykonano prace pomiarowe, rozpoznanie obiektu i powiązanie go z resztą dużego wczesnośredniowiecznego i średniowiecznego zespołu osadniczego. Grodzisko leży w środkowej części wsi, obok kościoła św. Jana, obejmuje odciętą od reszty najbardziej wyniosłą część wysoczyzny wzgórza morenowego /ok. 30 m wys.wzgl./.

Kształt ma nieregularnego owalu, otoczone jest wałem rysującym się wyraźnie na całym obwodzie poza częścią wschodnią, w tym też kierunku opada wklęsły majdan. Wał najbardziej czytelny jest w części północnej, gdzie osiąga wysokość około 4 m od poziomu majdanu. Rozmiary majdanu według obecnego stanu zachowania, wynoszą około 30 x 50 m.

Założono dwa wykopy, pierwszy w środkowej części grodziska /4x5m/, drugi w części zachodniej /4,5x4,5m/, w miejscu wewnętrznego rozsypiska wału. W wykopie pierwszym /I/ zamiast spodziewanej wewnętrznej zabudowy grodu, odkryto 50 pochówków szkieletowych zalegających w trzech poziomach, stanowiących część omentarsyska egzystującego już po upadku grodu. Wykop drugi /II/ pozwolił na odkrycie interesującego układu stratygraficznego o trzynastu warstwach kulturowych, zalegających na głębokość 3,9 m. Tworzyły one wewnętrzne rozsypisko wału obronnego zniszczonego gwałtownym pożarem, kryjące pod zgliszczami relikty wewnętrznej zabudowy grodu. Wykop ten dostarczył obok grocika strzały z sadsiorami i bełtu kuszy, niewielką ilość materiału ceramicznego /ułamki naczyń ręcznie lepionych, górną obtoczonych/.

W świetle dotychczasowych materiałów omentarsysko slobalizowane na majdanie grodziska datować można na XIII-XIV wiek, grodzisko zaś w ramach chronologicznych IX-XI wieku.